

като френци, а като *Bougres* (ср. *Gesta Sancti Ludovici Noni* въ *Bouquet: Historiens de la France*, XX, p. 45° *Chronicon Guillelmi de Nangiac*, p. 545 и т. н.) Правдивостта на горното твърдение още по-вече се увеличава от обстоятелството, че тия еретици почнаха да боравят около Лионъ — днешния център на копринената индустрия, именно около времето, когато тая индустрия се зароди тамъ. Разпространениѣ отъ Тулузкото графство *Bougres* въ Лангедогското имаха общо съ водоазитѣ или валдензитѣ, сѣщо такива еретици, отъ името на родения до Лионъ Петъръ *Valdo*, човѣкъ отъ неизвестно минало и вѣроятно произлизащъ отъ бугритѣ (ср. името Валдо съ старобългарското име Балдо или Балдю, напр. въ синодика на Борисъ, Л. 30 (Войводѣ Балдю).

Че копринената индустрия се е разпространявала само чрезъ преселване на копринари и майстори се види още и отъ това, че въ Англия тази индустрия датува отъ 1685 г. когато Нантския едиктъ, съ който се даваха права на протестантитѣ (1598 г.) биде отмѣненъ, а бившитѣ „еретици“ трѣбваше да бѣгатъ, гдето имъ видятъ очитѣ. По тоя начинъ 50,000 изгнаници отъ Франция отиватъ въ Англия и даватъ начало на тамошната копринена индустрия (установили се до Лондонъ, въ *Spitalfield*) При това френцитѣ не отричатъ, че първитѣ копринари-майстори въ Франция сѣ дошли отъ Италия, които прѣди това сѣ работѣли въ Генуа, Флоренция и Венеция (Ср. *Grand Dict Larousse*, 1875, t. XIV, p. 816<sup>1</sup>).

И тъй трѣбваше Изтокътъ да научи Европа на тоя тъй доходенъ и „тънъкъ“ занаятъ, за да го обрѣне тя въ едно крупно производство, а ние да останемъ съ мѣстната си дребна и първобитна фабрикация, отговаряща на ограничени нужди и вкусове.

За разнитѣ занаяти презъ българското царство съвсемъ малко се знае. Даже липсватъ документи, въ които тѣ да се споменуватъ съ свое, българско название. Иречекъ твърди, че занаятчиитѣ се наричали *технитари* (отъ грѣцкото *τεχνίτης*), а въ стара Сърбия се наричали *майстори* (Иречекъ, Ист. Бол. 521). Думата *майсторъ* или *масторъ*, която е отъ латински произходъ (*magister*) и първоначално значела учителъ, *голъмець*, *господаръ*, което пъкъ у турци и българи презъ робството значело и *чорбаджия*, ще е по специаленъ терминъ около еснафскитѣ сдружавания презъ тия отминали години.<sup>1)</sup>

Думата *занаятчия* е по-обща и е отъ български произходъ. Тя се срѣща у цѣлия ни народъ и ще е била вѣроятна общия изразъ и презъ българското царуване за тия, които, въобще боравяли съ *занаяти*. Наставката *чия* въ *занаятчия* ще е следа отъ влиянието на прабългарския езикъ върху тоя на българскитѣ славяни въ полуострова на турски —

<sup>1)</sup> По въпроса за бубигъ вижъ хубавата книга на *Hirth: China, and the Roman Orient*. p. 40.